

Beeld © ANP

Het eierschandaal in kaart: bijna heel Lunteren ligt plat

[rtlz.nl](https://www.rtlz.nl)

Het Gelderse dorpje Lunteren is de kern geworden van het grote eierschandaal. Maar liefst veertien pluimveebedrijven in het kleine plaatsje zitten op slot vanwege besmetting met het giftige fipronil.

De regio eromheen, met traditionele pluimveedorpen als Barneveld, is ook zwaar getroffen. Op zich is dat logisch: in die regio zitten nu eenmaal veel kippenboeren. Maar toch is opvallend dat bijvoorbeeld in Limburg (noord en midden) relatief veel minder bedrijven besmet zijn. Ook daar zitten grote concentraties kippenbedrijven.

Beweeg met je cursor over de kaart om details te bekijken.

RTLZ heeft gisteren meermaals contact gehad met toezichthouder NVWA over de precieze gegevens van de bedrijven die getroffen zijn, maar die weigert de lijst van bedrijven zelf te geven. Volgens een woordvoerder van de NVWA is dat niet nodig.

De consument is voldoende geholpen met de lijst van anonieme codes die op de besmette eieren staan, meent de toezichthouder. Wat er precies tegen is om alle bedrijfsgegevens te publiceren, wil de woordvoerder verder niet beargumenteren.

Zo kwam RTL Z achter de bedrijfsnamen

De gewraakte eieren zijn door de NVWA opgesomd met codes als 'X-NL-40446XX', waarbij de toezichthouder de cijfers die op de plaats van de 'X-en' horen te staan niet publiceert. Een woordvoerder van de NVWA wijst erop dat dat is omdat er meerdere variabelen kunnen zijn die consumenten thuis aantreffen. Door X-en te schrijven wordt dat ondervangen.

Voedselorganisatie Foodwatch vroeg gelijk om de lijst van bedrijven met naam en toenaam, maar daar wil de NVWA niet aan beginnen. De toezichthouder koos ervoor om de namen van de bedrijven voor zich te houden, hoewel in de media al snel enkele bedrijven bekend werden.

RTL Z is er in geslaagd op basis van openbare databanken alle bedrijven te achterhalen, op achttien na. Die laatste pluimveehouders zijn niet aangesloten bij één van de twee certificeringsorganisaties (IKB en KAV) en komen daarom niet voor in de databanken.

Voor iedereen te achterhalen

Een Duitse site maakt het mogelijk om voor vrijwel ieder ei te achterhalen op welke boerderij hij gelegd is. Op basis van die site is er ook een app in het Nederlands gemaakt die te gebruiken is op zowel Android als iOS. Elke burger die een ei in zijn koelkast heeft, kan het nummer op het ei invoeren. Hij krijgt dan precies te zien welke boerderij het ei geproduceerd heeft, inclusief de plaatsnaam.

Een simpele raadpleging van de online telefoongids is dan genoeg om het adres van de boerderij te achterhalen. Het Europese monitoringsysteem voor eieren is dusdanig sluitend dat alleen eieren van een niet-gecertificeerd bedrijf niet te achterhalen zijn voor consumenten.

Structuur van de code

Om de deels-geanonimiseerde nummers van de NVWA te achterhalen was iets meer werk nodig. Allereerst is het goed om de structuur van de ei-code nogmaals uit te leggen. De eerste X in de gewraakte code X-NL-401555XX staat voor het type ei: een biologisch ei, een scharrelei, een vrije-uitloopei of een kolonie-ei. De vijf cijfers achter de NL zijn de cijfers die aangeven welke boerderij het is. En tenslotte de laatste twee XX'en; die mag de boer zelf bepalen en staan doorgaans voor het stalnummer.

De eerste X (die voor de NL) is te achterhalen in het online register van certificeringsbureau IKB. Wie daar zoekt op 'PLV + de vijf cijfers die de NVWA wel geeft (het boerderijnummer)' krijgt te zien wat voor eieren de boer produceert. Dat bepaalt dus het cijfer dat voor de eerste X moet worden ingevuld: een 0 voor biologisch, een 1 voor vrije uitloop, een 2 voor scharrel of een 3 voor kolonie-eieren.

Beeld van concentratie

De laatste twee X'en zijn niet feitelijk te achterhalen, maar prima te gokken. Een stalnummer 01 is vaak goed, of bijvoorbeeld '22'

Voor de volledigheid: RTL Z heeft de volledige adressen van de boerderijen, zoals iedereen ze met openbare bronnen - zoals hierboven beschreven - kan achterhalen. Er is echter gekozen om hier alleen de plaatsen op de kaart weer te geven om zo een beeld te krijgen van waar de concentraties van getroffen bedrijven zich bevinden, omdat daarmee het journalistieke belang gediend is.